Az Oreszágyűlési Könyvtár állományából törölve

Elmegyógyintézetben végezte a Hét vezér utcai sorozatgyilkos, Varga Sándorné

NÉGY EMBERT KÜLDÖTT A HALÁLBA

Ötven éve, 1958-ban követte el első gyilkosságát, majd még három emberrel végzett Varga Sándorné. Mégsem rettegtek akkoriban a hidegvérrel ölő asszonytól, ugyanis tíz éven át senki nem gondolta: az a nő, aki nagy szegénységben, kenyéren és vízen élve tengeti a napjait Szeged Rókus városrészében, kegyetlen, számító gyilkos, aki áldozatai után tetemes vagyont örökölt.

BÁTYI ZOLTÁN

Fürdőkádba fojtotta a feleségét, kalapáccsal verte agyon a férjét, kiirtott egy egész családot. Ezek a címek bármelyik napjainkban megjelenő újság címoldalára kiverekednék magukat. Az olvasók meg elszörnyednének, jaj, micsoda világban is élünk. Ám korántsem a XXI. századi bűnök leltárából ragadtam ki ezeket a példákat, hanem a hatvanas évekéből. Sokat tapasztalt bíró, a nyugdíjas éveit élő, 81 éves *Laluska Pál* segített abban, hogy lehántsuk az „akkor mennyivel békésebb volt a világ" hamis mázát arról az évtizedről. Laluska bíró sok évig ítélkezett, tucatszám ismerkedhetett meg gyilkosokkal, erőszaktevőkkel Szegeden.

Jegyeket osztottak a tárgyalásra

- Akkoriban még az emberek személyesen szerettek meggyőződni arról, hogyan is ítélkezik a bíróság egy gyilkos fölött. Előfordult, hogy jegyeket kellett osztogatni a Széchenyi téri igazságügyi palota előtt, mert nem jutott mindenkinek hely a padsorokban - emlékezett a nyugalmazott jogász.

Szavaiból kiderült, nagy döbbenet lett úrrá a városon akkor is, amikor egy 55 éves, Szegeden, a rókusi Hét vezér utcában élő asszonyról derült ki: négy embert ölt meg hidegvérrel.

Tíz éven át gyilkolt

A megsárgult, régi Délmagyarországokból kiderül: a Laluska Pál büntetőtanácsa elé állított nőről, özvegy Varga Sándornéról nem hitte senki, hogy kisebb vagyont őrizget. Ugyanis az asszony, miközben két háza is volt, százezer forintot érő takarékbetétkönyvet rejtegetett, mégis - ahogy mondani szokták - megvont szájától szinte minden falatot. Kínozta a gondolat, ha költenie kellett, ám annál gátlástalanabbul tervelte ki tettét, ha pénzt akart szerezni.

A különleges tudathasadásban szenvedő nő - bár csak a hatvanas évek végén állt bírái elé - gyilkosságsorozatát már tíz évvel korábban, 1958-ban elkezdte. A peres úton pénzhez jutó, akkor még Filó Margit névre hallgató alkalmi munkás 1949-ben vett egy lakott házat a Hét vezér utcában. Ezt követően azon mesterkedett, miként tudná kitenni a bérlőket otthonukból, hogy aztán albérlőkkel népesítse be a szobákat, így húzva hasznot az épületből.

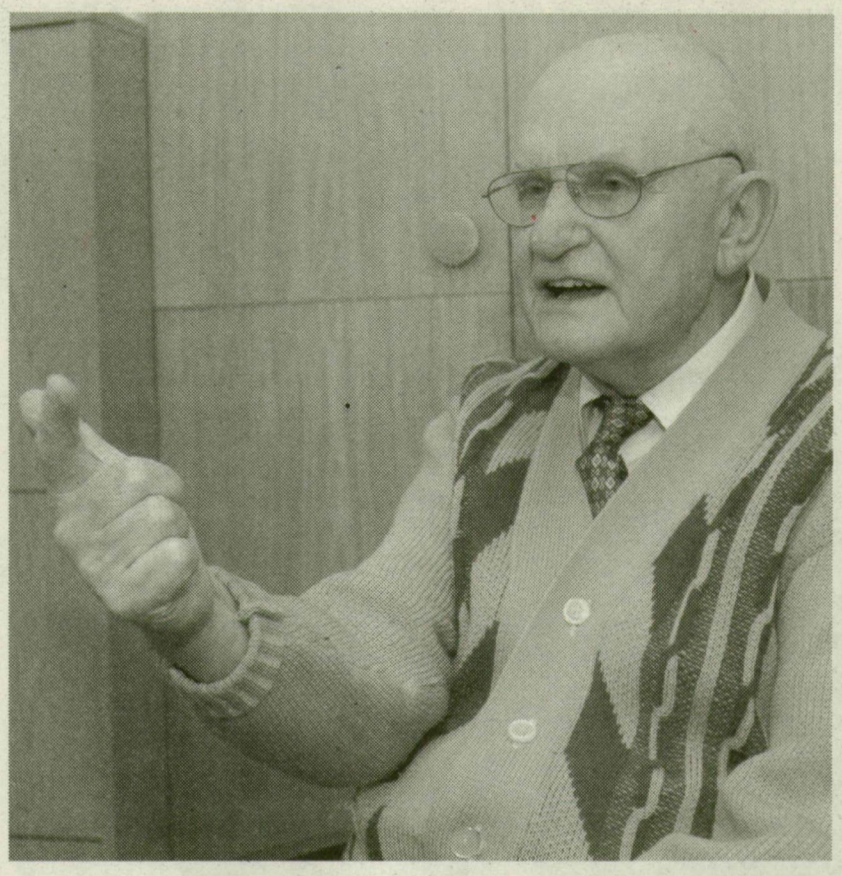

Laluska Pál közel hatvan gyilkossági ügyben ítélkezett FOTÓ: KARNOK CSABA

Időközben férjhez ment Barna Mihályhoz, egy sokat betegeskedő férfihoz, aki 1958-ban elhunyt. Gyilkosságra utaló nyom nem maradt utána. Így a Vargáné-ügy felgöngyölítésekor első áldozatként a 73 éves Biczók Lajosnét nevezték meg, akit még azért fogadott fel, hogy segítsen férje és édesanyja ápolásában. Mivel az akkor már özvegy Barnánévá lett Filó Margit természetes úton elhalt anyját is befogadta a temető, az ingyenes albérletért segédkező Biczóknét nem tűrte tovább a gyilkos. A gyengélkedő asszonyt 1958 októberében gyógyszerrel kábította el, majd orrát és száját befogva megfojtotta. Egy ajándékozási szerződés alapján Biczókné minden vagyonát özvegy Vargáné örökölte.

A rendőrség furcsának találta a halál körülményeit, gyanúba keveredett özvegy Vargáné is, de mivel semmilyen bizonyítékot nem találtak a gyilkosságra, a háztulajdonos felelősségre vonása elmaradt. Nem is kellett ennél nagyobb bátorítás a további gyilkoláshoz. A pénzéhes özvegy ekkor új férjet kerített, a kiszombori Varga Sándorral kötött házasságot. Kiköltözött Kiszomborra, miután a férfi a nevére íratta a fél házát. Végrendeletet is készíttetett a gyanútlan, életerős 62 éves férfival, amiben minden vagyonát leendő feleségére hagyja. Az „új asszony" nem sokkal az esküvő után, 1959 karácsonyán beléndekmagot kevert a férfi ételébe, amitől az rosszul lett, de szervezete feldolgozta a mérget. Ezért aztán Vargáné a beléndekes töltött káposztával még kétszer megetette férjét, s két hónappal a házasságkötés után már temethette. Elhalt társa minden vagyonát eladta, s immár özvegy Vargáné néven visszaköltözött Szegedre.

> **„Tettei alapján bitófát érdemelt volna, de elmebetegnek nyilvánították özvegy Vargánét.**
> Laluska Pál

Itt szomszédjával, a hetvenöt éves Siegel Ilonával szerettette meg 1963-ban magát annyira a - mint Laluska bíró úr elmondta - rendkívül szívélyes, könnyen jó kapcsolatot teremtő gyilkos, hogy a nő az őt gondozó özvegy Vargánéra íratta házrészét. Mivel az akkor már kétszeres gyilkos ismét pénzszagot szimatolt, annyira fellelkesült, hogy már a gyilkosság előtt megrendelte a sírkövet leendő áldozatának. Két héttel később gyógyszerrel kábította el ápoltját, majd párnával, paplannal úgy „beágyazta" Siegel Ilonát, hogy az megfulladt. A rokonokkal megvívott pereskedés után özvegy Vargáné húszezer forinttal lett gazdagabb.

Bérlőit üldözte

A gyilkolás nem kötötte le özvegy Vargáné minden idejét; ezernyi fortéllyal elüldözte házának bérlőit is, albérlőitől pedig havi 2-2 és félezer forintot kasszírozott, miközben a tanúk szerint heti húsz forintból meg tudott élni. Csupán a 77 éves özvegy Tóthpál Mihályné nem akart kiköltözni. A feldühödött özvegy Vargáné 1968-ban már megfeledkezett a korábbi óvatosságról, áldozatát előbb összeverte, majd megfojtotta, olyan nyomokat hagyva, amelyek alapján a rendőrség már könnyen megtalálta a gyilkost. Idővel sorra kiderültek özvegy Vargáné korábbi bűnei is, ám a sorozatgyilkos egy percig sem mutatott megbánást.

- Tettei alapján természetesen bitófát érdemelt volna, de az orvosszakértők érvei előtt meg kellett hajolnom: özvegy Vargánét elmebetegnek nyilvánították, s tudomásom szerint élete végéig Budapesten, egy zárt osztályon élt - mondta el Laluska Pál.

A Hét vezér utcában a sorozatgyilkos házát már régen lebontották - a gyilkosságok története csak nagyon halványan él még egy-két rókusi polgár emlékeiben.

KÉT ÍTÉLET. Dr. Laluska Pál, aki 1927-ben született Szarvason, rendkívül változatos jogi pályát futott be. Bírói-ügyészi akadémiát, majd jogtudományi egyetemet végzett. Volt ügyész Nyíregyházán, Békéscsabán, Szegeden, majd a Szarvasi Járásbíróság elnökhelyettese, később a Békéscsabai Városi Bíróság elnöke lett. A Gyulai Megyei Bíróságon élet elleni ügyeket tárgyalt, s miután végleg Szegedre költözött, 1960-tól 1971-ig a Szegedi Megyei Bíróság tanácsvezető büntető bírája volt. Ez idő alatt - emlékei szerint - közel 60 emberöléses ügyet tárgyalt, két embert ítélt halálra. Egészségügyi okok miatt hagyott fel a bírói pályával, az OTP jogtanácsosaként vonult nyugdíjba.

A szegedi Hét vezér és Tavasz utca sarkához közeli elátkozott házat már lebontották. Csak néhányan emlékeznek a pénzsóvár gyilkosra FOTÓ: FRANK YVETTE

SZÍV ERNŐ

Rövid értekezés az ölelésről

Üdvözölni a másik polgártársat és életkollégát annyiféle formában lehetséges! Olykor csak bólintanak, a szemöldök dús kerítésével vagy a dundi orr megrántásával üzennek egymásnak, máskor kalapot, cilindert, sityakot, baseballsapkát emelnek az emberek, s megint máskor illedelmesen köszönnek is, jó messziről, a vérszökőkút vagy a szakadék túloldaláról kiabálnak, rázzák az öklüket, csak mert a fenyegetőzés és az átkozódás is az üdvözlet egyik, ha nem is a legszerencsésebb fajtája.

Ismerjük ezt is: köszönés helyett ütött.

A kézfogás már olyan üdvözlési forma, amely empirikus természetű kapcsolatot teremt: a kéz, amely a te kezed fogja, ugyanúgy üt, öl, szeret, tépi a lottószelvényt vagy a kaviáros kenyérhéjat, akárcsak a tiéd. Érzed a másik ujjainak erejét, tenyerének nyirkosságát, remegését, határozottságát, netán lusta nemtörődömségét. A kézfogásban gyakran virtus munkál, kivagyiság, Toldi és a cseh vitéz.

Aztán akad olyan üdvözlés is, s ebben nem kevés kölcsönös bizalom tételeztetik föl a felek részéről, amikor megsimogathatjuk a másikat. Tenyerünkkel a karját célozzuk, csak finoman hozzáérni a pulóver csíkos megmunkálású, angol gyapjújához, vagy a szisztematikusan kidolgozott izomköteghez. Megsimogatni a hátát, két-három gyöngéd ütést is elhelyezni a lapockacsont alatt. Ezek kedves, barátságos dolgok!

Hanem milyen meghitt esemény tud lenni az arcsimogatás! Egyébként pedig az arc és a kéz együttes szerepeltetése jelentősen képes varázsossá tenni az emberi lényt, illetve annak egyszerű, hétköznapi működését. Képzeljünk csak el egy tömpe ujjú, piszkos körmű férfikezet, amint szétsírt sminkű, egészségtelenül telt nőarcot simogat - odaadással, bátran, önfeledten és finoman teszi, milyen szép is tud az ilyesmi lenni. Nem véletlen ama tradíció sem, hogy a párbaj kihívója kesztyűt dob az arcba. Nem kézzel érint, csupán a kéz tartozékával, nagyobb megaláztatás aligha lehetséges.

Gyakran csókkal, puszival, az elcsücsörítés undok szokásával rójuk le az üdvözlés kötelező gesztusát. Manapság a férfiak is megpuszilják egymást, s ha a huszadik századot széthízó kommunistáknál ez éppúgy erőteljes divat volt, mint jóravaló nemzeti érzelmű haderőknél, úgy e hagyomány tovább is létezik, magam például egy-két éve Köln városában láttam, hogy fiatal, kócos és rojtos nadrágú férfiak szájra adják egymásnak az üdvözlő puszit, holott nem a saját nemüket kultiválják a szerelmi élet ügymeneteiben. Köszönésük azonban már csak ilyen.

Nem is tudom, hogy az ölelés üdvözlet vagy köszönet-e még, mert nyilván több ezeknél. Több, mintha csak köszönsz. Az öleléssel sokkal többet adsz, mint egy „szervusszal", „jó napottal", „isten hozzáddal"! Az ölelésben benne van az egész tested, és a lelked. Az ölelésben nyugodt, bölcs öröm van, talán takaréklángon tartott boldogság, és valami különös, édes engedelmesség is. Az ember ölel, és közben engedelmes lesz a saját érzéseihez, legyőzi a tartózkodását, a szégyenlősségét, a puritánságát, és egész valóját adja át a másiknak, s fogadja el tőle hasonlóképpen annak egész valóját. Persze, lehetséges halálra ölelni a másik embert, úgy képletesen, mint gyakorlatilag. Az ilyen történetek sötét, fojtogató drámákba illenek, gyenge férfiak és erős nők között játszódnak, anyák, feleségek, fiúk és férjek a szenvedő alanyai.

Az ölelésben az a jó, hogy mindenséget teremt, úgy zár be, hogy a teljesség részévé tesz. S ha része vagy az egésznek, te magad is az egész leszel. Eszünkbe juthatnak a jó öreg androgünok, s a hozzájuk fűzött mitológia, amely szerint kezdetben minden ember kettős lény volt, két férfi, két nő, illetve egyneműek együtt, mígnem egy hatalmi vétség miatt Zeusz kettéhasogatta e lényeket, s a szerelem, a szeretet sem más, mint az a vágy és érzés, hogy az egykor volt párodat megtaláld.

Míg a köszönések túlnyomó alkalmaiban kivételesen fontos szerepet játszik a kéz és az arc, addig az ölelésben az arcunk eltűnik. Az ölelés feloldja a másik arcát, mintegy elzárja a másik testtől, miközben a mi arcunk éppúgy beleolvad az ölelésbe. Az igazi ölelésből száműzik a látást, illetve azt persze látjuk, mi van a megölelt társunk mögött, ő pedig arra pillanthat, ami mögöttünk terül, készülődik, fenyeget. Az egymásra nézést helyettesíti a testünk. Érzed a másik melleinek puháját, melegét, a hasát, törékeny vállcsontját, karjának erejét, érzed a másik testillatát, a nyak szelíd hajlatában helyezkedhet el nehéz, felpuffadt arcod, s bizony azt is lehet érezni, hogy az ölelt testben miféle erők munkálnak, feszült-e vagy könnyű, mint egy szirom, vagy nehéz vagy elromlott aranyszállító mozdony. Az ölelésben, akarjuk, nem akarjuk, köszöntik egymást az ölek is. Olykor halljuk is, miket mondanak. Mintha pincéből beszélnének a halálóvodások.

Szervusz, szervusz, ne szomorkodj.

Szervusz, szervusz, nem szomorkodom.

Szervusz, szervusz, hogy s mint az ég, a gatyakorc, a fürdőköpeny, a smirgliélet alatt?

Szervusz, szervusz, jó minden, csak sokszor oly nagy a huzat, hogy didereg még a fölém vont selyemernyő is!

Az ölelés az egyik legszebb mozdulatsor, mit ember emberrel tehet. S hogy mi a legszebb benne?! Talán az, hogy a köszönésnek van többes száma. Az ölelésnek azonban nincs. Igazán és őszintén megölelni csak egyet lehet!